Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2025. gada 13. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Lauksaimniecība – Kopējā lauksaimniecības politika – Regula (EK) Nr. 1782/2003 – Vienotā maksājuma shēma – 33. pants – Regula (EK) Nr. 795/2004 – Tiesības uz maksājumu – Tiesības pretendēt uz atbalstu – 15. pants – Jēdziens "sašķelšanās" – Lauksaimniecības platību samazināšana pēc tiesību uz maksājumu piešķiršanas pagaidu kārtā – Šīs samazināšanas nozīme atbalsta galīgajai piešķiršanai

Lietā C-625/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija) iesniegusi ar 2023. gada 17. jūlija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 12. oktobrī, tiesvedībā

Società Agricola Circe di OL Società Semplice

pret

ST, kas rīkojas personīgi un kā individuālā uzņēmuma *Agricola Case Rosse di ST* vadītājs,

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētāja vietnieks T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], kas pilda sestās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši A. Kumins [*A. Kumin*] (referents) un I. Ziemele,

ģenerāladvokāts: M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– ST, kas rīkojas personīgi un kā individuālā uzņēmuma *Agricola Case Rosse di ST* vadītājs, vārdā – *G. M. Masoni*, *avvocato*,

– Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *M. Di Benedetto* un *E. Feola*, *avvocati dello Stato*,

* Tiesvedības valoda – itāļu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. C. Becker* un *F. Moro*, pārstāves,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001 (OV 2003, L 270, 1. lpp.), kā arī Komisijas Regulas Nr. 795/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot vienreizējo maksājumu shēmu, kura paredzēta Padomes Regulā (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem (OV 2004, L 141, 1. lpp.), 15. pantu.

2 Šīs lūgums iesniegts tiesvedībā starp *Società Agricola Circe di OL Società Semplice* (turpmāk tekstā – "*Società Agricola Circe*"), no vienas puses, un ST, kurš rīkojas gan personīgi, gan kā individuālā uzņēmuma *Agricola Case Rosse di ST* (turpmāk tekstā – "*Agricola Case Rosse*") vadītājs, un *Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura* (*AGEA*) (Lauksaimniecības atbalsta aģentūra, Itālija), no otras puses, par tiesību uz maksājumu saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu galīgo piešķiršanu *Società Agricola Circe*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 1782/2003

3 Regula Nr. 1782/2003 ir atcelta ar Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003 (OV 2009, L 30, 16. lpp.).

4 Regulas Nr. 1782/2003 16., 21., 24., 25., 28., 29. un 30. apsvērumā bija teikts:

"(16) Lauksaimniecības zemes gabalu identifikācija ir pamatelements, lai pareizi piemērotu ar platību saistītās shēmas. [..]

[..]

(21) Atbalsta shēmas saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku paredz tiešu atbalstu ienākumiem, jo īpaši, lai nodrošinātu pietiekami augstu dzīves līmeni lauku iedzīvotājiem. Šis mērķis ir cieši saistīts ar lauku rajonu uzturēšanu. Lai novērstu Kopienas līdzekļu nepareizu sadali, atbalsta maksājumus nevajadzētu maksāt lauksaimniekiem, kuri ir mākslīgi radījuši apstākļus, kas vajadzīgi tādu maksājumu saņemšanai.

[..]

(24) Kopienas lauksaimniecības konkurētspējas palielināšana un pārtikas kvalitātes un vides standartu veicināšana nozīmē to, ka noteikti kritīsies lauksaimniecības produktu institucionālās cenas un celsies ražošanas izmaksas [Eiropas] Kopienas lauku saimniecībām. Lai sasniegtu minētos mērķus un veicinātu vairāk uz tirgu orientētu un ilgtspējīgāku lauksaimniecību, jāpabeidz pāreja no ražošanas atbalsta uz ražotāju atbalstu, ieviešot savstarpēji nesaistītā ieņēmumu atbalsta sistēmu par katru saimniecību. Kaut arī savstarpēja nesaistīšana nemainīs lauksaimniekam faktiski samaksātās summas, tā būtiski palielinās ieņēmumu atbalsta efektivitāti. Tāpēc ir lietderīgi uz vienreizējo saimniecības maksājumu attiecināt nosacījumus par savstarpēju atbilstību vides, pārtikas nekaitīguma, dzīvnieku veselības un labturības noteikumiem, kā arī par labu lauksaimniecības un vides apstākļu saglabāšanu saimniecībā.

(25) Ar tādas sistēmas palīdzību vairāki esošie tiešie maksājumi, ko lauksaimnieki saņem saskaņā ar dažādām shēmām, jāapvieno vienreizējā maksājumā, kuru nosaka, pamatojoties uz koriģētām iepriekšējām tiesībām pārskata periodā, lai ņemtu vērā to pasākumu pilnīgu izpildi, kas ieviesti Programmas 2000 un šajā regulā veikto atbalsta summu korekciju ietvaros.

[..]

(28) Lai lauksaimniekiem dotu iespēju izvēlēties, ko audzēt uz savas zemes, ieskaitot produktus, uz kuriem attiecas apvienotais atbalsts, tādējādi palielinot tirgus orientāciju, uz vienreizējo maksājumu nav jāattiecina nosacījums par kāda konkrēta produkta ražošanu. Lai tomēr novērstu konkurences izkropļojumus, daži produkti jāizslēdz no ražošanas zemes gabalā, par kuru var pretendēt uz atbalstu.

(29) Lai noteiktu summu, uz kuru lauksaimniekam jābūt tiesībām saskaņā ar jauno shēmu, ir lietderīgi atsaukties uz summām, kas viņam piešķirtas atskaites perioda laikā. [..] Vienreizējais maksājums jānosaka saimniecības līmenī.

(30) Kopējā summa, uz ko saimniecībai ir tiesības, jāsadala daļās (tiesībās uz maksājumu) un jāpiesaista konkrētam nosakāmam skaitam hektāru, par kuriem var pretendēt uz atbalstu, lai atvieglotu tiesību uz piemaksu nodošanu. Lai novērstu spekulatīvu [tiesību] nodošanu, kas noved pie tiesību uz maksājumu uzkrāšanas bez atbilstoša lauksaimnieciska pamata, piešķirot atbalstu, ir lietderīgi paredzēt saikni starp tiesībām un konkrētu skaitu hektāru, par kuriem var pretendēt uz atbalstu, kā arī iespēju ierobežot tiesību nodošanu vienā reģionā. Jāparedz īpaši noteikumi ar platību tieši nesaistītam atbalstam, ņemot vērā īpašo situāciju aitu un kazu audzēšanā."

5 Šīs regulas 1. pants bija formulēts šādi:

"Šajā regulā nosaka:

[..]

– ieņēmumu atbalstu lauksaimniekiem (še turpmāk "vienreizējo maksājumu shēma"),

[..]."

6 Minētās regulas 2. pants bija izteikts šādi:

"Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

a) "lauksaimnieks" ir fiziska vai juridiska persona vai fizisku vai juridisku personu grupa neatkarīgi no grupai un tās locekļiem valsts tiesību aktos piešķirtā juridiskā statusa, kuras saimniecība atrodas Kopienas teritorijā [..] un kura veic lauksaimniecisku darbību;

b) "saimniecība" ir visas ražošanas vienības, ko pārvalda lauksaimnieks un kas atrodas tās pašas dalībvalsts teritorijā;

c) "lauksaimnieciska darbība" ir lauksaimniecības produktu ražošana vai audzēšana, ieskaitot ražas novākšanu, slaukšanu, dzīvnieku audzēšanu un turēšanu lauksaimniecības nolūkiem, vai zemes uzturēšanu labā lauksaimniecības un vides stāvoklī [..];

[..]."

7 Regulas Nr. 1782/2003 33. pantā "Tiesības uz maksājumu" bija paredzēts:

"1. Lauksaimniekiem ir pieeja vienreizējo maksājumu shēmai, ja:

[..]

3. Apvienošanās gadījumos pārskata periodā vai ne vēlāk kā līdz 31. decembrim gadā pirms vienreizējā maksājuma shēmas piemērošanas gada lauksaimniekam, kurš pārvalda jauno saimniecību, ir pieeja vienreizējā maksājuma shēmai, ievērojot tos pašus nosacījumus, kas attiecas uz lauksaimniekiem, kuri pārvaldīja sākotnējās saimniecības.

Sašķelšanās gadījumos pārskata periodā vai ne vēlāk kā līdz 31. decembrim gadā pirms vienreizējā maksājuma shēmas piemērošanas gada lauksaimniekiem, kuri pārvalda saimniecības, ir proporcionāla pieeja vienreizējā maksājuma shēmai, ievērojot tos pašus nosacījumus, kas attiecas uz lauksaimnieku, kurš pārvaldīja sākotnējo saimniecību."

8 Šīs regulas 36. panta 1. punktā bija paredzēts:

"Atbalstu saskaņā ar vienreizējo maksājumu shēmu maksā, ņemot vērā tiesības uz maksājumu, kā noteikts 3. nodaļā, kā arī līdzvērtīgu to hektāru skaitu, par kuriem ir tiesības pretendēt uz atbalstu, kā noteikts 44. panta 2. punktā."

9 Minētās regulas 38. pantā bija paredzēts:

"Pārskata periods ietver 2000., 2001. un 2002. kalendāro gadu."

10 Regulas Nr. 1782/2003 3. nodaļā "Tiesības uz maksājumu" bija iekļauts 43. pants "Tiesību uz maksājumu noteikšana", kura 1. punkts bija formulēts šādi:

"Neierobežojot 48. pantu, lauksaimnieks saņem tiesības uz maksājumu par hektāru, ko aprēķina, pamatsummu dalot ar trīs gadu vidējo lielumu, kurš attiecas uz visiem hektāriem, kas pārskata periodā deva tiesības uz tiešajiem maksājumiem, kuri uzskaitīti VI pielikumā.

Tiesību uz maksājumu kopējais skaits ir vienāds ar iepriekšminēto hektāru vidējo skaitu.

[..]"

11 Minētās regulas 44. panta 1. un 2. punktā bija noteikts:

"1. Jebkuras tiesības uz maksājumu saistībā ar hektāru, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu, dod tiesības uz tādas summas maksājumu, kas noteikta ar tiesībām uz maksājumu.

2. "Hektārs, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu" ir jebkura saimniecības lauksaimniecības zeme, ko aizņem aramzeme un pastāvīgās ganības, izņemot zemes, uz kurām atrodas ilggadīgās kultūras, meži vai kuras izmanto ar lauksaimniecību nesaistītām darbībām."

Regula Nr. 795/2004

12 Regula Nr. 795/2004 tika atcelta ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1120/2009 (2009. gada 29. oktobris), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot vienotā maksājuma shēmu, kura paredzēta III sadaļā Padomes Regulā (EK) Nr. 73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem (OV 2009, L 316, 1. lpp.).

13 Regulas Nr. 795/2004 1., 2., 10. un 11. apsvērumā bija teikts:

"(1) Ir jānosaka sīki izstrādāti noteikumi par to, kā īstenot III sadaļu Regulā [Nr. 1782/2003], ar ko izveido vienreizējo maksājumu shēmu lauksaimniekiem.

(2) Skaidrības labad ir lietderīgi paredzēt dažas definīcijas. Vajadzības gadījumā jāizmanto definīcijas, ko jau piemēro līdzīgās situācijās un/vai izmanto jau vairākus gadus.

[..]

(10) Lai veicinātu vienreizējo maksājumu shēmas īstenošanu, ir lietderīgi ļaut dalībvalstīm jau gadā, kas ir pirms shēmas pirmā piemērošanas gada, sākt iespējamo atbalsta saņēmēju identificēšanu, jo īpaši gadījumos, kad mantošanas vai juridisku izmaiņu dēļ saimniecība ir pārveidota, un pagaidu tiesību uz maksājumu noteikšanu.

(11) Regulas [Nr. 1782/2003] 33. pants paredz, ka lauksaimniekiem īpašos apstākļos ir atļauta piekļuve vienreizējo maksājumu shēmai. Lai nepieļautu, ka šādus apstākļus izmanto, lai izvairītos no to noteikumu piemērošanas, kas attiecas uz parastu saimniecības nodošanu kopā ar piešķirtajām pamatsummām, jāparedz daži šādu apstākļu piemērošanas nosacījumi un definīcijas."

14 Regulas Nr. 795/2004 1. pantā bija noteikts:

"Šajā regulā ir izklāstīti sīki izstrādāti noteikumi par to, kā īstenot vienreizējo maksājumu shēmu, kas paredzēta Regulas [Nr. 1782/2003] III sadaļā."

15 Regulas Nr. 795/2004 2. pants bija formulēts šādi:

"Regulas [Nr. 1782/2003] III sadaļā un šajā regulā piemēro šādas definīcijas

[..]

j) "ražošanas vienība" ir vismaz viena platība, attiecībā uz kuru pārskata periodā ir bijušas tiesības uz tiešajiem maksājumiem, ieskaitot lopbarības platību Regulas [Nr. 1782/2003] 43. panta 3. punkta nozīmē, vai viens dzīvnieks, attiecībā uz kuru pārskata periodā būtu bijušas tiesības uz tiešajiem maksājumiem vajadzības gadījumā kopā ar attiecīgām tiesībām uz piemaksu;

[..]."

16 Regulas Nr. 795/2004 15. panta "Apvienošanās un sadalīšana" 2. punktā bija paredzēts:

"Regulas [Nr. 1782/2003] 33. panta 3. punkta otrajā daļā "sadalīšana" ["sašķelšanās"] ir viena lauksaimnieka Regulas [Nr. 1782/2003] 2. panta a) punkta nozīmē sadalīšana vismaz divos jaunos lauksaimniekos Regulas [Nr. 1782/2003] 2. panta a) punkta nozīmē, no kuriem vismaz viena pārvaldību, ieņēmumus un finansiālos riskus kontrolē vismaz viena no juridiskajām vai fiziskajām personām, kuras sākotnēji pārvaldījušas saimniecību, vai arī viena lauksaimnieka Regulas [Nr. 1782/2003] 2. panta a) punkta nozīmē sadalīšana, izveidojot vismaz vienu jaunu lauksaimnieku Regulas [Nr. 1782/2003] 2. panta a) punkta nozīmē, ja otra pārvaldību, ieņēmumus un finansiālos riskus kontrolē lauksaimnieks, kurš sākotnēji pārvaldījis saimniecību.

Tiesību uz maksājumu skaitu un vērtību nosaka, pamatojoties uz pamatsummu un hektāru skaitu, kas atbilst mantotajām ražošanas vienībām."

Itālijas tiesības

17 Regulu Nr. 1782/2003 un Nr. 795/2004 piemērošanas kārtība Itālijas tiesību aktos noteikta ar 2004. gada 20. jūlija *decreto ministeriale n. 1688* (Ministrijas dekrēts Nr. 1688), 2004. gada 5. augusta *decreto ministeriale n. 1788* (Ministrijas dekrēts Nr. 1788) un 2004. gada 24. septembra *decreto ministeriale n. 2026* (Ministrijas dekrēts Nr. 2026).

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

18 Brāļiem OL un ST piederēja daļas *Società Agricola Circe di ST e OL* gan datumā, kad šī sabiedrība iesniedza pieteikumu par tiesību uz maksājumu piešķiršanu saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu, gan datumā, kad, pamatojoties uz minētās sabiedrības apstrādāto zemes platību, pagaidu kārtā tika piešķirtas 130 tiesības uz maksājumu.

19 2002. gada 1. augustā pēc šo tiesību piešķiršanas pagaidu kārtā abi brāļi noslēdza līgumu, kurā bija paredzēta virkne saistītu tiesisku darījumu, proti, šīs sabiedrības – un arī tādas sabiedrības, kas nav šā līguma puse, – daļu nodošana, kā arī apstrādāto lauksaimniecības zemes platību nodošana. Pēc šiem darījumiem *Società Agricola Circe*, proti, jaunajai sabiedrībai, kuras dalībnieki ir vienīgi OL un viņa sieva, vairs nepiederēja visi zemes hektāri, kas norādīti pieteikumā par tiesību uz maksājumu piešķiršanu saskaņā ar vienotā maksājuma shēmu, uz kura pamata šīs tiesības bija piešķirtas pagaidu kārtā.

20 *AGEA* galīgā kārtā *Società Agricola Circe* piešķīra 71 tiesību uz maksājumu. No Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka pārējās 59 pagaidu kārtā piešķirtās tiesības uz maksājumu galīgā kārtā tika piešķirtas *Agricola Case Rosse*, kura kopš 2002. gada septembra apsaimniekoja *Società Agricola Circe di ST e OL* nodotās zemes platības.

21 2006. gada 5. jūnijā *Società Agricola Circe* pret *AGEA*, ST un *Agricola Case Rosse* cēla prasību *Tribunale di Roma* (Romas tiesa, Itālija), kurā tā lūdza konstatēt, ka tai ir tiesības saņemt atbalstu, kas atbilst 130 tiesībām uz maksājumu, un piespriest šiem subjektiem atlīdzināt *Società Agricola Circe* nodarītos zaudējumus, jo 71 tiesības uz maksājumu galīgā piešķiršana esot bijusi prettiesiska tāpēc, ka tā neizrietēja no patiesas *Società Agricola Circe di ST e OL* sadalīšanas. *Società Agricola Circe* ieskatā ir notikusi vienkārša *Società Agricola Circe di ST e OL* daļu nodošana.

22 Ar 2011. gada 27. jūnija spriedumu *Tribunale di Roma* (Romas tiesa) šo prasību noraidīja. Šis spriedums tika atstāts negrozīts ar *Corte d'appello di Roma* (Romas apelācijas tiesa, Itālija) 2017. gada 21. aprīļa spriedumu.

23 Nupat minētā tiesa Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punktu un – precīzāk – tajā ietverto jēdzienu "sašķelšanās" interpretēja tādējādi, ka šis jēdziens šajā regulā esot lietots plašā un "netehniskā" nozīmē. Minētās tiesas ieskatā šis jēdziens norādot nevis uz sabiedrību tiesībās definēto jēdzienu, bet gan uz visām situācijām, kurās viens lauksaimnieks aizstāj citu un kurās mainās sākotnēji apstrādātā zemes platība. Turklāt šī pati tiesa precizēja, ka atbalstam jābūt saistītam ar apstrādāto zemes platību. Tālab tā lauksaimniekam, kurš kopš 2002. gada septembra bija apstrādājis nodotos zemesgabalus, proti, *Agricola Case Rosse*, proporcionāli piešķīra noteiktas tiesības uz maksājumu, kuras pagaidu kārtā bija piešķirtas *Società Agricola Circe di ST e OL*.

24 *Società Agricola Circe* par 2017. gada 21. aprīļa spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa, Itālija), kas ir iesniedzējtiesa, citastarp apgalvojot, ka ar šo spriedumu esot pārkāpts un kļūdaini piemērots Regulas Nr. 795/2004 15. pants, Regulas Nr. 1782/2003 2. panta a) punkts un tās 33., 38., 45. un 46. pants, kā arī tiesiskais regulējums, kurā Itālija bija noteikusi šo Savienības tiesību normu piemērošanas kārtību, proti, 2004. gada 20. jūlija Ministrijas dekrēts Nr. 1688, 2004. gada 5. augusta Ministrijas dekrēts Nr. 1788 un 2004. gada 24. septembra Ministrijas dekrēts Nr. 2026.

25 Kasācijas sūdzības pamatojumam *Società Agricola Circe* citastarp apgalvo, ka attiecīgajās Savienības tiesību normās jēdziens "sašķelšanās" esot definēts tādējādi, ka tas ietver vienīgi situāciju, kurā lauku saimniecība tiek sadalīta divās jaunās saimniecībās. Tāpēc vienkāršai zemes nodošanai neesot nozīmes saistībā ar tiesību uz maksājumu galīgo piešķiršanu.

26 Iesniedzējtiesas ieskatā tajā izskatāmās lietas izspriešanai ir nepieciešama Regulas Nr. 795/2004 15. panta un Regulas Nr. 1782/2003 33. panta, kā arī citu pēdējās minētās regulas normu interpretācija, lai, pirmkārt, noskaidrotu lauku saimniecības "sašķelšanās" jēdziena tvērumu. Otrkārt – ja pieņemtu, ka šis jēdziens atbilst sabiedrību tiesībās, tai skaitā konkrēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/2121 (2019. gada 27. novembris), ar ko groza Direktīvu (ES) 2017/1132 attiecībā uz pārrobežu reorganizāciju, apvienošanos un sadalīšanu (OV 2019, L 321, 1. lpp.), lietotajam jēdzienam un līdz ar to neaptvertu tādu situāciju kā iesniedzējtiesā izskatāmā, – šāda interpretācija būtu nepieciešama arī, lai noteiktu, vai un kādā mērā apstrādātās zemes platības samazinājumam, kas noticis pēc pieteikuma par tiesību uz maksājumu piešķiršanu iesniegšanas un to piešķiršanas pagaidu kārtā, bet pirms šo tiesību galīgās piešķiršanas, ir nozīme, veicot šo galīgo piešķiršanu.

27 Šādos apstākļos *Corte suprema di cassazione* (Augstākā kasācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai jēdziens "sašķelšanās", kas ietverts Regulas [Nr. 1782/2003] 33. panta 3. punktā un Regulas [Nr. 795/2004] 15. pantā, ir jāsaprot kā tāds, kas attiecas uz komerctiesībās paredzētu institūtu un tādējādi nozīmē uzņēmumu izmainošu darījumu ar sašķeļošu ietekmi, kurā viena uzņēmuma sākotnējie aktīvi un apstrādāto platību kopums tiek sadalīti divos atsevišķos aktīvu kopumos, kas pieder dažādām juridiskām personām, vai arī to var interpretēt plašā nozīmē un tādējādi piemērot visiem līgumtiesiskajiem pasākumiem, kuros iepriekšējās sabiedrības, kas ir "lauksaimnieks", sākotnējie aktīvi un apstrādātās zemes platību kopums tiek piešķirts divām dažādām personām, tostarp ar daļu nodošanu un zemes pārdošanu?

2) Vai atbilstoši Regulas Nr. 1782/2003 noteikumu kopuma (2., 23., 24., 33., 34., 36., 38., 43. un 44. pants) pareizai interpretācijai KLP maksājumu galīgās piešķiršanas nolūkā, pirmo reizi piemērojot vienoto maksājumu, nozīme ir apstrādātās zemes platības un atbalsttiesīgo hektāru samazinājumam 2002. gada laikā pēc tam, kad "lauksaimnieks" bija iesniedzis pieteikumu un tam pagaidu kārtā bija piešķirti maksājumi, ja šis samazinājums notika ar darījumu par attiecīgās zemes daļas nodošanu vēl 2002. gadā, un vai minētās samazinošās izmaiņas *ex officio* var veikt arī galīgās piešķiršanas laikā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

28 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrā daļa kopsakarā ar Regulas Nr. 795/2004 15. panta 2. punktu jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens "sašķelšanās" šo tiesību normu izpratnē aptver situāciju, kurā pārskata periodā starp vairākiem lauksaimniekiem veikti saistīti tiesiski darījumi, tai skaitā sabiedrības daļu un apstrādāto lauksaimniecības zemes platību nodošana, rada tādas sekas, ka lauksaimnieka sākotnējā manta un visas šīs zemes platības tiek piešķirtas diviem atsevišķiem jauniem lauksaimniekiem – pat tad, ja šī situācija sabiedrību tiesības reglamentējošo Savienības tiesību aktu, konkrēti Direktīvas 2019/2121, izpratnē nav "sadalīšana".

29 Iesākumā – pirmkārt, jānorāda, ka Regulu Nr. 1782/2003 un Nr. 795/2004 atcelšanai nav nozīmes attiecībā uz pamatlietas priekšmetu, jo no Tiesas rīcībā esošās informācijas izriet, ka šīs regulas šajā gadījuma ir piemērojamas *ratione temporis*.

30 Šajā kontekstā, otrkārt, jānorāda, ka atbilstoši Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrās daļas formulējumam, ja sašķelšanās notikusi pārskata periodā, kas saskaņā ar šīs regulas 38. pantu ietver 2000.–2002. kalendāro gadu, vai tā ir notikusi ne vēlāk kā līdz 31. decembrim gadā pirms vienotā maksājuma shēmas piemērošanas gada, šajā sašķelšanā iesaistītajiem lauksaimniekiem, kuri pārvalda saimniecības, ir "proporcionāla" piekļuve vienotā maksājuma shēmai, proti, ieņēmumu atbalstam.

31 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet – un tas arī nav ticis apstrīdēts –, ka saistītie tiesiskie darījumi, kuru iznākumā *Società Agricola Circe* citastarp ir samazinājusi apstrādāto lauksaimniecības zemes platību salīdzinājumā ar *Società Agricola Circe di ST e OL* apstrādāto zemes platību, ir norisinājušies 2002. gadā un tādējādi Regulas Nr. 1782/2003 38. pantā noteiktajā pārskata periodā.

32 Treškārt, jānorāda, ka iesniedzējtiesas ieskatā jēdziens "sadalīšana", kā tas definēts sabiedrību tiesībās, nozīmē, ka viena sabiedrība tiek izmainīta tādējādi, ka šīs sabiedrības sākotnējie aktīvi un visas tās apstrādātās platības tiek sadalītas divos nošķirtos aktīvu kopumos, kas pieder diviem atsevišķiem tiesību subjektiem. Šajā ziņā tā citastarp atsaucas uz Direktīvu 2019/2121, kurā ir iekļauta šā jēdziena definīcija. Iesniedzējtiesa arī konstatē, ka šajā gadījumā *Società Agricola Circe di ST e OL* neesot tikusi sadalīta sabiedrību tiesību izpratnē. No tā izrietot, ka tikai tāda minētā jēdziena interpretācija, kas ir plašāka nekā tā, kura tiek piemērota sabiedrību tiesībās, ļautu iesniedzējtiesai uzskatīt, ka *Società Agricola Circe di ST e OL* ir tikusi sašķelta Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrās daļas – lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 795/2004 15. panta 2. punktu – izpratnē.

33 Lai interpretētu nupat minētās tiesību normas, jāatgādina, ka atbilstoši Regulas Nr. 795/2004 1. pantam, to lasot kopsakarā ar tās 1. apsvērumu, šajā regulā ir noteikta Regulas Nr. 1782/2003 III sadaļā paredzētās vienotā maksājuma shēmas īstenošanas kārtība. Šajā nolūkā – kā izriet no Regulas Nr. 795/2004 2. apsvēruma – tajā skaidrības labad ir sniegtas vairākas definīcijas.

34 Tādējādi atbilstoši Regulas Nr. 795/2004 15. panta 2. punktam ar "sašķelšanos" Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrās daļas nolūkos saprot Regulas Nr. 1782/2003 2. panta a) punktā definētā lauksaimnieka sadalīšanu vismaz divos atsevišķos jaunos lauksaimniekos, no kuriem vismaz vienu – pārvaldības, peļņas un finanšu risku ziņā – turpina kontrolēt vismaz viena no fiziskajām vai juridiskajām personām, kuras sākotnēji pārvaldīja saimniecību, vai šajā 2. panta a) punktā minētā lauksaimnieka sadalīšana, nodalot vismaz vienu atsevišķu jaunu lauksaimnieku, bet otram – pārvaldības, peļņas un finanšu risku ziņā – paliekot tā lauksaimnieka kontrolē, kurš sākotnēji pārvaldīja saimniecību.

35 Jākonstatē, ka šo tiesību normu formulējumā nav nevienas atsauces uz tādiem sabiedrību tiesības reglamentējošiem Savienības tiesību aktiem kā Direktīva 2019/2121, kuros būtu paredzēta šaurāka jēdziena "sašķelšanās" definīcija.

36 Turklāt no minēto tiesību normu formulējuma izriet, ka tajās jēdziena "sašķelšanās" satura noskaidrošanai Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrās daļas piemērošanas nolūkos nav arī norādes uz dalībvalstu tiesībām.

37 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa prasībām izriet, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās saturu un piemērošanas jomu, visā Eiropas Savienībā parasti ir interpretējams autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā ne vien šīs tiesību normas formulējumu, bet arī tās kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 25. oktobris, *Ketelä*, C-592/11, EU:C:2012:673, 34. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2023. gada 20. aprīlis, *EEW Energy from Waste*, C-580/21, EU:C:2023:304, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 Lai gan Regulas Nr. 795/2004 15. panta 2. punktā jēdziens "sašķelšanās" ir definēts kā lauksaimnieka sadalīšana vismaz divos jaunos lauksaimniekos, no kuriem vismaz vienu – pārvaldības, ieņēmumu un finanšu risku ziņā – turpina kontrolēt vismaz viena no fiziskajām vai juridiskajām personām, kuras sākotnēji pārvaldīja saimniecību, vai arī lauksaimnieka sadalīšana, nodalot vismaz vienu atsevišķu jaunu lauksaimnieku, bet otram – pārvaldības, ieņēmumu un finanšu risku ziņā – paliekot tā lauksaimnieka kontrolē, kurš sākotnēji pārvaldīja saimniecību, šajā tiesību normā nav precizēts, kādā formā jānotiek sākotnējo saimniecību pārvaldošā lauksaimnieka sadalīšanas procedūrai, lai uz to attiektos šis jēdziens un tādējādi – lai lauksaimnieki, kas pārvalda šādā sadalīšanā izveidotās saimniecības, varētu pretendēt uz atbalstu no vienotā maksājuma shēmas. Tātad, uzsvaru liekot uz šā darījuma iznākumā radīto situāciju, minētajā tiesību normā šis jēdziens ir definēts saistībā ar šā darījuma sekām.

39 No tā izriet, ka Regulas Nr. 795/2004 15. panta 2. punkta formulējums ļauj secināt, ka Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrajā daļā minētais jēdziens "sašķelšanās" ir piemērojams situācijai, kas izriet no saistītiem tiesiskiem darījumiem, it īpaši no apstrādāto lauksaimniecības zemes platību nodošanas pārskata periodā, pat ja šāda situācija ne vienmēr ietilpst jēdzienā "sadalīšana", kā tas definēts citos sabiedrību tiesības reglamentējošajos Savienības tiesību aktos, tostarp Direktīvā 2019/2121.

40 Šādu interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 1782/2003 vispārējā sistēma, kā arī tās mērķis.

41 Šajā ziņā, pirmām kārtām, jānorāda, ka no Regulas Nr. 1782/2003 36. panta 1. punkta lasījuma kopsakarā ar šīs regulas 43. panta 1. punktu un minētās regulas 44. panta 1. punktu, izriet, ka – vispirms – no vienotā maksājuma shēmas lauksaimniekiem sniegtais ienākumu atbalsts tiek izmaksāts atkarībā no tiesībām uz maksājumu, turpinot – ikvienam lauksaimniekam tiesības uz maksājumu tiek piešķirtas par katru atbalsttiesīgo hektāru un – visbeidzot – jebkuras tiesības uz maksājumu par atbalsttiesīgo hektāru piešķir tiesības uz tādas summas izmaksu, kas noteikta ar šīm tiesībām uz maksājumu.

42 Tādējādi jāuzskata, ka Regulā Nr. 1782/2003 ir atzīta saikne starp tiesībām uz maksājumu, pamatojoties uz kurām tiek izmaksāts ienākumu atbalsts, no vienas puses, un lauksaimniecības zemes platību, no otras puses (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 21. janvāris, *van Dijk*, C-470/08, EU:C:2010:31, 28.–30. punkts).

43 Šīs saiknes esamība atspoguļojas arī lauksaimnieka sašķelšanās procesā, kas notiek pārskata periodā. No Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrās daļas, lasot to kopsakarā ar Regulas Nr. 795/2004 15. panta 2. punkta otro daļu, izriet, ka sašķelšanās dēļ katra sākotnējās lauku saimniecības daļu pārvaldošā lauksaimnieka tiesību uz maksājumu skaitam noteikti jābūt mazākam par to, kas izmaksāts šai lauku saimniecībai kopumā.

44 Tādējādi – atbilstoši pirmajai no minētajām normām –, kad sašķelšanās notiek pārskata periodā vai ne vēlāk kā līdz 31. decembrim gadā pirms vienotā maksājuma shēmas piemērošanas gada, lauksaimniekiem, kuri pārvalda saimniecības, ir proporcionāla pieeja vienotā maksājuma shēmai ar tiem pašiem nosacījumiem kā lauksaimniekam, kurš pārvaldīja sākotnējo saimniecību. Tāpat saskaņā ar otro no minētajām normām tiesību uz maksājumu skaits un vērtība tiek noteikta, pamatojoties it īpaši uz to hektāru skaitu, kuri atbilst no sākotnējās saimniecības nodotajām ražošanas vienībām.

45 Otrām kārtām, attiecībā uz Regulas Nr. 1782/2003 mērķi vispirms jāatgādina, kā norādīts šīs regulas 24. apsvērumā, ka tās mērķis ir veicināt pāreju no atbalsta ražošanai uz atbalstu ražotājiem, pakāpeniski samazinot tiešos maksājumus un ieviešot ienākumu atbalsta shēmu, kas ir atdalīta no ražošanas, proti, vienotu maksājumu, ko nosaka, pamatojoties uz agrākajām tiesībām pārskata periodā, lai padarītu Savienības lauksaimniekus konkurētspējīgākus (spriedums, 2013. gada 19. septembris, *Panellinios Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou*, C-373/11, EU:C:2013:567, 17. punkts).

46 Turpinot – no Regulas Nr. 1782/2003 29. apsvēruma, saskaņā ar kuru vienotais maksājums būtu jānosaka saimniecības līmenī, izriet, ka Savienības likumdevējs ir vēlējies, lai atbalsts atkarībā no tiesībām uz maksājumu par hektāru tiktu izmaksāts vienīgi lauksaimniekam, kurš faktiski pārvalda lauku saimniecību, proti, ražošanas vienību kopumu.

47 Šajā ziņā jānorāda: Tiesa ir nospriedusi, ka lauksaimniecības zeme ietilpst lauksaimnieka saimniecībā, ja minētajam lauksaimniekam ir tiesības to pārvaldīt, veicot uz tās lauksaimnieciskas darbības, proti, ja saistībā ar šo platību viņam ir pietiekama autonomija, lai veiktu uz tās lauksaimniecisku darbību (spriedums, 2016. gada 9. jūnijs, *Planes Bresco*, C-333/15 un C-334/15, EU:C:2016:426, 37. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

48 Visbeidzot, kā izriet no Regulas Nr. 1782/2003 30. apsvēruma, tās mērķis bija arī izvairīties no tā, ka tiesības uz maksājumu tiek nodotas spekulatīvos nolūkos, izraisot tādu tiesību uzkrāšanu, kura neatbilst lauksaimnieciskajai realitātei.

49 Ja Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrajā daļā minētais jēdziens "sašķelšanās" tiktu interpretēts tādējādi, ka tas neļautu secināt, ka jaunais lauksaimnieks, kuram pārskata periodā ar saistītiem tiesiskiem darījumiem ir nodotas apstrādātas lauksaimniecības zemes platības, varētu piekļūt vienotā maksājumu shēmai, tiktu apdraudēti visi šā sprieduma 45., 46. un 48. punktā minētie Regulas Nr. 1782/2003 mērķi, jo šāda interpretācija nozīmētu, ka, pirmkārt, piekļuve šai shēmai – vienīgi un pilnā apmērā – tiktu sniegta lauksaimniekam, kurš vairs nepārvalda šīs platības, un, otrkārt, atbalsts tiktu izmaksāts par tādām tiesībām uz maksājumu, kuras vairs nav saistītas ar minētajām platībām.

50 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrā daļa kopsakarā ar Regulas Nr. 795/2004 15. panta 2. punktu jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens "sašķelšanās" šo tiesību normu izpratnē aptver situāciju, kurā pārskata periodā starp vairākiem lauksaimniekiem veikti saistīti tiesiski darījumi, tai skaitā sabiedrības daļu un apstrādāto lauksaimniecības zemes platību nodošana, rada tādas sekas, ka lauksaimnieka sākotnējā manta un visas šīs platības tiek piešķirtas diviem atsevišķiem jauniem lauksaimniekiem – pat tad, ja šī situācija sabiedrību tiesības reglamentējošo Savienības tiesību aktu, konkrēti Direktīvas 2019/2121, izpratnē nav "sadalīšana".

Par otro jautājumu

51 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka otrais jautājums ir uzdots gadījumam, ja no atbildes uz pirmo jautājumu izrietētu, ka Regulas Nr. 1782/2003 33. panta 3. punkta otrajā daļā kopsakarā ar Regulas Nr. 795/2004 15. panta 2. punktu minētais jēdziens "sašķelšanās" ietver norādi uz sabiedrību tiesībām.

52 Ievērojot uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

53 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

Padomes Regulas (EK) Nr. 1782/2003 (2003. gada 29. septembris), ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, un groza Regulas (EEK) Nr. 2019/93, (EK) Nr. 1452/2001, (EK) Nr. 1453/2001, (EK) Nr. 1454/2001, (EK) Nr. 1868/94, (EK) Nr. 1251/1999, (EK) Nr. 1254/1999, (EK) Nr. 1673/2000, (EEK) Nr. 2358/71 un (EK) Nr. 2529/2001 33. panta 3. punkta otrā daļa kopsakarā ar Komisijas Regulas Nr. 795/2004 (2004. gada 21. aprīlis), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot vienreizējo maksājumu shēmu, kura paredzēta Padomes Regulā (EK) Nr. 1782/2003, ar ko izveido kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, 15. panta 2. punktu

jāinterpretē tādējādi, ka

jēdziens "sašķelšanās" šo tiesību normu izpratnē aptver situāciju, kurā pārskata periodā starp vairākiem lauksaimniekiem veikti saistīti tiesiski darījumi, tai skaitā sabiedrības daļu un apstrādāto lauksaimniecības zemes platību nodošana, rada tādas sekas, ka lauksaimnieka sākotnējā manta un visas šīs platības tiek piešķirtas diviem atsevišķiem jauniem lauksaimniekiem – pat tad, ja šī situācija sabiedrību tiesības reglamentējošo Savienības tiesību aktu, konkrēti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/2121 (2019. gada 27. novembris), ar ko groza Direktīvu (ES) 2017/1132 attiecībā uz pārrobežu reorganizāciju, apvienošanos un sadalīšanu, izpratnē nav "sadalīšana".

[Paraksti]